

Měsíčník Fakulty veřejných politik a Filozoficko-přírodovědecké fakulty

Noc vědců 2020 poprvé on-line

OPAVA Zveme vás na celorepublikovou vědecko-popularizační akci, která zapojuje všechny lidi napříč generacemi do inspirujícího prostředí vědy. Tématem letošního ročníku je ČLOVĚK A ROBOT.

Před sto lety použil poprvé slovo „robot“ ve své hře R.U.R. Karel Čapek. Pojmenování si během uplynulého století podmanilo celý svět. Je robot kamarád nebo nepřítel? Pomocník nebo překážka? Jak robota vnímat – s láskou k vědě, k člověku i k robotovi? Na tyto otázky můžete získat odpovědi už 27. listopadu.

Noc vědců ve městě Opava pro malé i velké objevitele připravuje Slezská univerzita. Návštěvníci si za obvyklých okolností hrají, poznávají, zkoušejí a snaží se pochopit a obje-

vat tento fascinující svět. S ohledem na vývoj epidemiologických opatření nebude, oproti loňskému roku, možná osobní návštěva v budovách univerzity, ale zájemci nebudou ochuzeni o bohatý program v on-line formě, který bude probíhat 27. listopadu.

V rámci naší programové nabídky se můžete těšit na předtočené přednášky s doprovodnými ukázkami a zajímavé a poučné dokumenty.

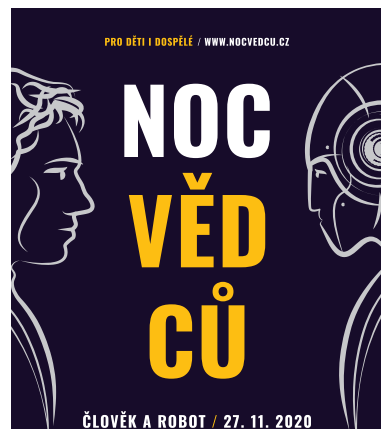
Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě se do této akce už několik let aktivně zapojuje. Ve spolupráci s jednotlivými ústavy si fakulta připravila sérii on-line přednášek. Budeme se například moci krátce ponořit do problematiky komunikace mezi člověkem a robotem. Roboti nemusí jen pomáhat, ale mohou také škodit, tomuto tématu

se bude věnovat přednáška „Průmysl 4.0: Robotická revoluce“. Rozhodně neopomeneme osobnost Karla Čapka a budeme se ptát, kdo vlastně roboti jsou. Jsou to stroje nebo lidé? Na tyto otázky si budete moci odpovědět na základě interpretace divadelní hry K. Čapka R.U.R. (1920). Ústav filmové, televizní a rozhlasové tvorby pro vás zveřejní ke zhlédnutí studentské hrané i dokumentární snímky. To je jen malá ochutnávka toho, na co se můžete těšit z pohodlí vašeho domova.

Fakulta veřejných politik v Opavě se pak zaměří nejen na otázku robotických technologií z pohledu zdravotnictví, sociálních služeb, psychologie, pedagogiky či veřejné správy. Přednáška „Robot vs. sociální a zdravotní služby“ se bude zabývat téma-

tem využití moderních technologií pro zajištění bezpečí a pomoci seniorům či osobám s postižením. Problematicke paliativní péče a často diskutovaným otázkám v oblasti státní správy se budou věnovat přednášky s názvy „Předem vyslovené přání – pacient není robot“ a „Úředník není robot“.

Ve speciálním povídání pro osoby starší 18 let s názvem „Robotizace a vědecko-technický pokrok v intimní komunikaci“ bude pozornost věnována uplatnění moderních pomůcek v sexuální životě, včetně krátkého pohledu do historie. Přednáška s názvem „Snoezelen – technika, která pomáhá“ představí speciální multismyslovou místnost Snoezelen, která se nachází na Fakultě veřejných politik a je využívána k přípravě budou-

cích speciálních pedagogů a rovněž k výzkumu.

Podrobný program Noci vědců 2020 Slezské univerzity najdete na www.nocvedcu.cz/mesto/opava. Na tyto stránky budou taktéž vloženy odkazy na jednotlivé přednášky, které si budete moci ze záznamu vychutnat až do konce letošního roku.

Výzkum zdravotní gramotnosti

OPAVA Akademičtí pracovníci a studenti Fakulty veřejných politik uskutečnili v letech 2019–2020 výzkum zaměřený na zdravotní gramotnost veřejnosti v Moravskoslezském kraji. Zúčastnilo se jej celkem 1 620 osob v průměrném věku 41 let. Cílem bylo zjistit, jaké jsou znalosti dospělé populace v Moravskoslezském kraji v oblasti péče o zdraví.

Z aktuálního výzkumu vyplynulo, že pouze dvě třetiny zúčastněných pravidelně navštěvují preventivní prohlídky u praktického lékaře. Další sledovanou oblastí byl takzvaný BMI (index tělesné hmotnosti). Zde byla více než u poloviny zjištěna nadváha a obezita. Sledována byla také problematika zvýšeného cholesterolu, který se týkal přes 60 % respondentů.

Vysoká hladina cukru v krvi, odborně glykemie, se pak vyskytovala významně častěji u žen než u mužů. Preventivní měření krevního tlaku pak podle průzkumu prováděly častěji ženy. Poslední sledovanou velmi důležitou oblastí byla tělesná aktivita a její pravidelnost. U sledovaných respondentů neprovozovala jedna třetina tělesnou aktivitu vůbec.

Co říci závěrem? Nezapomínejte na sebe a na své zdraví a sledujte aktivity, přednášky či workshopy, které pro vás Fakulta veřejných politik pravidelně připravuje. Získat tak můžete cenné poznatky i rady, jak o své zdraví pečovat efektivněji.

Projekt Zdravotní gramotnost v Moravskoslezském kraji byl podpořen v rámci Interní soutěže Institucionálního plánu Slezské univerzity v Opavě P12/2019.

Studenti nadále pomáhají

OPAVA Do boje s koronavirovou krizí se stále zapojují studenti napříč celou Fakultou veřejných politik. Jejich počty se každým dnem navyšují. Zásadní práci odvádí ve zdravotnictví, ošetrovatelství a také v oblasti sociální práce a veřejné správy.

Asi 120 studentů připravujících se na budoucí povolání všeobecných sester pomáhá v těchto nelehkých dnech v nemocnicích v celém kraji na běžných i covidových odděleních. Nejvíce jich je ve Slezské nemocnici v Opavě, dále v ostravské fakultní nemocnici a Městské nemocnici Ostrava, další vykonávají praxi v nemocnicích v Krnově, Karvině, Třinci nebo například v Sanatoriu JIH v Ostravě. Někteří z nich již sami prodělali onemocnění Covid-19 a po uzdravení se opět vracejí pomáhat, čehož si velice vážíme.

Svůj zásluhový díl práce odvádějí také studenti programu Sociální patologie a prevence. Ti i v tomto krizovém období pokračují v zákonem povolené pedagogické praxi například na tak-

zvané sběrné škole ZŠ Edvarda Beneše, kde pečují o děti pracovníků integrovaného záchranného systému a pracovníků v sociálních službách.

Další studenti pomáhají v Seniorcentru Oáza v Litultovicích, Psychiatrické nemocnici v Opavě, v Dětském domově Čeladná, Dětském centru Čtyřlístek, v organizaci Adra, Centru sociálních služeb Český Těšín, Domově Čujkovova v Ostravě a dalších zařízeních.

Studenti Veřejné správy a sociální politiky pak v rámci pracovní povinnosti pomáhají zajišťovat chod zařízení a administrativní činnosti například v domově pro seniory ve Slavkově, ve Vile Vančurova, v Domově Vesna v Orlově, Domově pod Vinnou horou v Hlučíně, v Sociálním zařízení města Bílovce, Armádě spásy, Domově pro seniory sv. Hedviky v Kravařích, Domově Jistoty v Bohumíně, v domově s pečovatelskou službou SAGAPO v Bruntále či v Charitě Frýdek-Místek.

Všem jim za jejich nasazení a společenskou odpovědnost moc děkujeme!

Od slovníkového hesla k historické studii: Popis jednoho nálezu

OPAVA „Život je jen náhoda, ...“ Jak symbolická je tato citace ze stejnojmenné písně Voskovce a Wericha. Doslova popisuje cestu k výjimečnému nálezu zapomenuté autorské avantgardní hry Kaolin a Majolika, která byla svou komikou a gagy inspirována tvorbou Osvobozeného divadla.

Že je v naší kulturní historii stále co objevovat, dokazuje i nedávno vydaná publikace Heller & Kristian, aneb opavská Vest pocket revue (1933). Na počátku ovšem stála náhoda, která pracovníka Ústavu historických věd Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě prof. PhDr. Jiřího Knapíka, Ph.D. k autorské hře Kaolin a Majolika dovedla. Původně šlo totiž „pouze“ o připomenutí zapomenutého rodáka Zdeňka Jermana (literární pseudonym Josefa Hellera, *1910 – †1971) současným Opavánům.

Během svého bádání narazil profesor Knapík na několik neúplných či zkreslených údajů, ale přeci ho zaujala informace, že v Biografickém slovníku širšího Ostravska (Viktor Fícek, 1972–1983) byly pro Jermanovo heslo použity také informace od jeho syna. Tím se dalo do pohybu pátrání vskutku detektivní, které vyústilo v úspěšné shledání opavského historika s Ing. Janem Hellerem. „Jako historik jsem ocenil, že rodina disponuje velmi bohatým archivem dokládajícím různé životní etapy Zdeňka Jermana. Naše setkání tedy nebylo jen příležitostí ke vzpomínkám, ale i příslibem možných objevů,“ vzpomíná na návštěvu profesor Knapík. Svázaný originál hry Kaolin a Majolika, včetně kreseb a akvarelů, si ze setkání později odváží s sebou do Opavy.

Začala tak téměř roční cesta po digitálních i kamenných archívech a za rodinami dalších osob, které se na vzniku hry podílely. S každým poznatkem se profesoru Knapíkovi odkrývaly nové možnosti zasazení hry do dobového kontextu, až kompletní kritická studie divadelní hry v polovině září 2020 spatřila světlo světa. „Byla to taková badatelská divoká jízda, ale ohromně jsem si ji užil,“ uzavírá Knapík.

Nové centrum Pro Lingua se představuje

OPAVA U příležitosti 30. výročí založení Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě vzniklo při Ústavu cizích jazyků metodické, kulturní a odborné centrum výuky cizích jazyků Pro Lingua.

Jeho hlavním posláním je posílení zájmu o studium jazyků, především o německý, italský a anglický jazyk. Dále odborná podpora pedagogů, žáků a studentů škol všech stupňů formou pořádání přednášek a seminářů českých i zahraničních odborníků.

Pro Lingua naváže na aktivity, které zejména pro učitele a přátele německé-

ho jazyka pořádá Ústav cizích jazyků díky podpoře ministerstva vnitra, Goethe-Institutu Praha, DAAD a nakladatelství Hueber již řadu let. Jde například o setkávání učitelů němčiny „Stammtisch“, promítání německých filmů „Filmclub“, soutěže ve čtení a dramatizaci německých textů „Wer wird Le-se-Superstar“, soutěž „Witzige Texte“ a motivační akce pro žáky základních a středních škol z regionu „Deutsch ist super“ nebo spolupráce v rámci kampaně „Šprechtíme“. V neposlední řadě

se **Pro Lingua** ujme organizování již tradiční akce „Lange Nacht der kurzen Texte“ určené příznivcům německého jazyka z řad studentů, pedagogů i široké veřejnosti.

Mezi aktivity nového centra bude nadále patřit nejen pořádání vzdělávacích akcí, ale také pravidelných setkání učitelů cizích jazyků, filmový klub, dětský klub, soutěž a další motivační akce pro školy či jednorázové konzultace včetně diagnostiky talentů. Díky podpoře vedení fakulty se tak nově naský-

tá i možnost setkávat se se zájemci o cizí jazyk přímo na půdě Slezské univerzity v Opavě.

První akcí pro učitele bude online seminář „Aktivní žáci se učí lépe“ s Bernadett Veness z Goethe-Institutu v Budapešti, který se uskuteční ve středu 2. 12. 2020.

Přijďte se s novým centrem **Pro Lingua** seznámit do univerzitního návštěvníckého centra, které sídlí v prvním patře OC Breda&Weinstein, a strávit dny plné her, kvízů a zábavných soutěží v

pátek 11. 12. od 10.00 do 17.00 a v sobotu 12. 12. 2020 od 9.00 do 15.00 hodin. Akce se uskuteční, pokud to epidemická situace dovolí.

Jazykové centrum **Pro Lingua** bude pro vás mít po skončení mimořádných opatření otevřeno vždy ve středu 16.00 – 17.30.

Individuální konzultace si můžete domluvit prostřednictvím e-mailové adresy: prolingua@gmail.com.

Aktuální kalendář akcí najdete na webových stránkách <http://www.deutschistsuper.eu/>.